

Câu 1. (2.0 điểm)

Đọc đoạn trích:

H'Hen Niê đăng quang Hoa hậu Hoàn vũ Việt Nam 2017 trở thành niềm tự hào của gia đình và người dân buôn Sít M'đung, xã Cư Suê, huyện Cư M'gar, Đắk Lắk. Lần đầu tiên trong lịch sử hoa hậu ở Việt Nam có một cô gái người dân tộc Ê đê được xưng tên cho ngôi vị vương miện cao quý. Thông tin về cô gái và gia cảnh của tân hoa hậu nhanh chóng được nhiều người quan tâm.

Ấn tượng mà H'Hen Niê để lại trong mắt khán giả là một cô gái có vẻ đẹp góc cạnh, thần thái thu hút cùng cách ứng xử thông minh và bản lĩnh. Thế nhưng, không phải ai cũng biết rằng, để có được ngày hôm nay, tân Hoa hậu Hoàn vũ Việt Nam đã phải trải qua một chặng đường dài với rất nhiều khó khăn và gian khổ.

H'Hen Niê sinh ra trong một gia đình làm nông, có 6 anh chị em, H'Hen Niê là con thứ 3 trong nhà. Gia đình của tân hoa hậu không phải khá giả lắm. Tổ ấm của họ là một căn nhà cấp 4 được xây dựng từ cách đây nhiều năm.

... Trước khi đến được với chiếc vương miện Hoa hậu, nhiều người đã không đặt nhiều hy vọng vào H'Hen Niê. Cô gái sinh năm 1992 cũng chia sẻ ngay từ những ngày đầu xuất hiện trong cuộc thi rằng, cô biết có nhiều người nghĩ cô nên rút lui vì một cô gái Ê đê, mái tóc ngắn và làn da nâu sẽ không thể nào đạt giải cao. Tuy nhiên, H'Hen Niê cho rằng cô còn trẻ nên cứ làm những gì mình muốn.

Với H'Hen Niê, Hoa hậu Hoàn vũ Việt Nam 2017 chính là nơi mà cô gái sinh năm 1992 ấy giải gãi giấc mơ trở thành người phụ nữ truyền cảm hứng cho người khác. H'Hen Niê mong rằng câu chuyện của mình sẽ mang lại động lực tích cực đến những cô gái người dân tộc sẽ tự tin hơn trong cuộc sống. Sau đêm chung kết Hoa hậu, cô chia sẻ: "May mắn đã gọi tên tôi. Mọi người thấy đấy, một cô gái người dân tộc, có xuất phát điểm thấp, làn da nâu, mái tóc ngắn vẫn có thể chiến thắng".

(Nguồn dẫn theo <https://ione.vnexpress.net>, ngày 08/01/2018)

Thực hiện các yêu cầu sau:

1. Theo đoạn trích, *ấn tượng* mà H'Hen Niê để lại trong mắt khán giả như thế nào?
2. Anh/chị hãy chỉ ra lời dẫn trực tiếp trong đoạn trích trên?
3. Qua câu chuyện của H'Hen Niê, anh/chị rút ra cho mình bài học gì?

Câu 2. (3.0 điểm)

Từ nội dung đoạn trích ở Câu 1, anh/chị hãy viết một bài văn ngắn (khoảng 250 chữ) trình bày suy nghĩ về ý nghĩa của việc dám theo đuổi ước mơ trong cuộc sống.

Câu 3. (5.0 điểm)

Cảm nhận của anh/chị về đoạn thơ sau:

*Lặn dạn đời bà biết mấy nắng mưa *
*Mấy chục năm rồi, đến tận bây giờ *
Bà vẫn giữ thói quen dậy sớm
Nhóm bếp lửa ấp iu nồng đượm
Nhóm niềm yêu thương, khoai sắn ngọt bùi
Nhóm nôi xôi gạo mới sẻ chung vui
Nhóm dậy cả những tâm tình tuổi nhỏ
Ôi kì lạ và thiêng liêng - bếp lửa !

(Bằng Việt, Trích *Bếp lửa*,
Ngữ văn 9, Tập một, NXB Giáo dục Việt Nam, 2021, tr.144)

..... HẾT.....

Thí sinh không được sử dụng tài liệu. Cán bộ coi thi không giải thích gì thêm.

**Đáp án đề thi tuyển sinh lớp 10 môn Văn tỉnh Đắk Lắk năm 2022 -
2023**

Câu 1

1. Ấn tượng mà H'Hen Niê để lại trong mắt khán giả là: cô gái có vẻ đẹp góc cạnh, thần thái thu hút cùng cách ứng xử thông minh, bản lĩnh.

2. Lời dẫn trực tiếp là: “May mắn đã gọi tên tôi. Mọi người thấy đấy, một cô gái người dân tộc, có xuất phát điểm thấp, làn da nâu, mái tóc ngắn vẫn có thể chiến thắng.

3. HS rút ra bài học cho bản thân sao cho hợp lí.

Gợi ý:

- Bài học về sự dám nghĩ, dám làm.
- Bài học về dám ước mơ và theo đuổi ước mơ.

Câu 2.

Giới thiệu vấn đề cần nghị luận: Ý nghĩa của việc dám theo đuổi ước mơ trong cuộc sống.

*** Giải thích**

- Ước mơ: là những dự định, khát khao mà mỗi chúng ta mong muốn đạt được trong thời gian ngắn hoặc dài; là động lực để mỗi chúng ta vạch ra phương hướng đường đi để dẫn tới ước mơ.
- Theo đuổi giấc mơ: là nỗ lực, phấn đấu vượt qua mọi khó khăn, thử thách, phải bỏ sức lực, trí tuệ, phải đổ mồ hôi, nước mắt để có thể biến ước mơ thành hiện thực.

* Ý nghĩa của việc dám theo đuổi ước mơ trong cuộc sống.

- Dám theo đuổi ước mơ mà ta đã sống một cách có kế hoạch, biết vạch sẵn ra những bước đi để biến ước mơ thành hiện thực.
- Người dám theo đuổi ước mơ là người có lí tưởng sống, có ý chí vươn lên, sẽ học hỏi được nhiều điều hay lẽ phải để hoàn thiện bản thân.
- Khi ta vấp ngã, biết đứng lên tiếp tục theo đuổi ước mơ, ta sẽ có thêm nhiều bài học quý giá mà không phải ai cũng có được.
- Việc theo đuổi ước mơ không chỉ khiến cho bản thân tốt đẹp hơn mà còn đóng góp cho sự phát triển của xã hội, đất nước.

* Vấn đề theo đuổi ước mơ của giới trẻ hiện nay

- Trong xã hội ngày nay, có rất nhiều bạn trẻ đang ngày đêm theo đuổi ước mơ và nỗ lực hết sức để ước mơ trở thành hiện thực

- Một bộ phận giới trẻ có những suy nghĩ lệch lạc, sống ỷ lại, thụ động, phụ thuộc vào gia đình.

- Liên hệ bản thân:

- Là một học sinh ngồi trên ghế nhà trường chúng ta cần phải có ước mơ mục đích sống cho riêng mình.
- Để đạt được ước mơ chúng ta cần ra sức rèn luyện học tập, tu dưỡng đạo đức để chuẩn bị những tư trang cần thiết cho con đường đi tới ước mơ của mình.

Câu 3. Gợi ý

1. Mở bài

- Giới thiệu chung về tác giả Bằng Việt và bài thơ Bếp lửa

- Trích dẫn và giới thiệu đoạn thơ cần phân tích

2. Thân bài

a. Khái quát hoàn cảnh sáng tác và vị trí của đoạn thơ

- Bếp lửa được sáng tác năm 1963 khi tác giả đang là sinh viên du học ở Liên Xô. Thời gian này ông bắt đầu sáng tác thơ
- Vị trí đoạn thơ: Đoạn thơ nằm ở khổ 6 và 7 của bài thơ, xoay quanh cảm xúc và nỗi nhớ của cháu đối với bà

b. Cảm nhận về đẹp của đoạn thơ

Bài thơ có sự vận động của mạch thơ, mạch cảm xúc từ cụ thể tới khái quát, từ tả thực tới biểu tượng, từ cảm xúc tới suy ngẫm

Sự vận động của cảm xúc theo thời gian:

- Tác giả suy ngẫm chiêm nghiệm về cuộc đời bà

- Bếp lửa gắn với hình ảnh người bà, bà và bếp lửa là hai hình tượng xuyên suốt bài thơ
- Bếp lửa trở thành biểu tượng trọn vẹn, nghĩa tình về người bà – hình ảnh điển hình cho người phụ nữ Việt Nam có nhiều phẩm chất đáng quý
- Người bà tần tảo, giàu đức hi sinh, suốt cả cuộc đời “lặn lội” “mưa nắng” vẫn luôn sáng lên tình yêu thương
- Điệp từ “nhóm” được nhắc đi nhắc lại tới bốn lần với nhiều ý nghĩa khác nhau: ngoài nghĩa gốc thể hiện hành động nhóm lửa làm cho lửa bén, cháy thì còn mang nghĩa ẩn dụ là sự nhóm dậy, truyền yêu thương, những giá trị tốt đẹp, kỉ ức đẹp trong lòng đứa cháu

→ Hình ảnh bếp lửa giản dị, đơn sơ mang ý nghĩa trở thành ngọn lửa trong tim ẩn chứa sức sống và niềm hi vọng bất diệt

- Sự yêu thương, trân trọng và biết ơn của người cháu được thể hiện xúc động qua câu thơ: “Ôi kì lạ và thiêng liêng – Bếp lửa!”

+ Hình ảnh bếp lửa từ thực đã được nâng lên trở thành biểu tượng của ý chí, tình yêu thương

- Khi đi xa, nỗi nhớ về bà và bếp lửa vẫn khôn nguôi trong lòng người cháu

- Khổ thơ cuối là lời tự bạch của cháu khi trưởng thành, tác giả làm nổi bật sức mạnh mang tính nguồn cội
- Người cháu dù đi xa nhưng vẫn khôn nguôi nhớ về bà, nhớ về bếp lửa, quê hương... đó cũng chính là đạo lý uống nước nhớ nguồn của dân tộc
- Bài thơ khép lại bằng câu hỏi tu từ có ý nghĩa mở ra những khắc khoải, thường trực trong lòng người cháu về tình cảm, nỗi nhớ bà và quê hương

3. Kết bài

- Với giọng điệu sâu lắng, ngôn ngữ biểu cảm, kết hợp với miêu tả và tự sự, đoạn thơ thể hiện sâu sắc tình cảm bà cháu thiêng liêng, đẹp đẽ
- Tình yêu thương, lòng biết ơn đối với bà chính là một biểu hiện cụ thể của tình yêu thương, sự gắn bó với gia đình, quê hương, đất nước